

2. Лапутіна Ю.А. Законодавче забезпечення правоохоронної функції держави: методологічні аспекти вдосконалення // Стратегічна панорама. – 2003. – №1. – С. 26-28.
3. Мельник М.І., Хавронюк М.Л. Суд та інші правоохоронні органи. Правоохоронна діяльність: закони і коментарі: Навчальний посібник. – К., 2000. – 512 с.
4. Юзікова Н.С. Судові та правоохоронні органи України: Навчальний посібник. – К.: Істина, 2006. – 320 с.
5. Правоохранительные органы: Учебник / Под ред. В. П. Божьева. - М.: Спарк, 2002. – 325 с.
6. Кондратьев Я. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 426 с.
7. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. - Харків: Консум, 2001. - 656 с.

**Каритун Олександр Іванович, курсант
3-го курсу ННІ №2 НАВС
Науковий керівник: Тихомиров Д.О.
доцент кафедри теорії держави та
права НАВС, кандидат юридичних
наук**

ЛАТЕНТНІСТЬ ЗЛОЧИНІВ В СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ

Актуальність теми зумовлена специфікою розвитку України, на шляху формування соціально-правової держави. Однак злочинність є однією з основних перепон в процесі становлення. Ще більш небезпечним явищем стає латентна злочинність. Відповідно постає ціла низка запитань, що впливають з проблеми взаємозв'язку розвитку держави в соціально-правовому руслі, і впливу відповідної злочинності на нього.

Соціальна правова держава - це сучасна політико-правова теорія, де слово "соціальна" несе велике смислове навантаження: воно підкреслює, що держава бере на себе турботу про матеріальний добробут громадян, здійснює функцію регулювання економіки з обов'язковим урахуванням екологічних вимог, забезпечує захист соціальних та індивідуальних інтересів, участь трудящих у прийнятті рішень на виробничому рівні з метою запобігання необмеженого панування підприємців та ін. Здавалося б, що "правова держава" і "соціальна держава" несумісні, оскільки перша передбачає певну свободу особи від держави, а друга, навпаки, - активність держави в соціальному захисті особи. Однак сучасні правові теорії спростовують це твердження, пропонують шляхи розвитку держави саме в соціально-правовому напрямку.[3]

Злочинність ж це - відносно масове, історично мінливе, соціальне і кримінально-правове явище, що являє собою цілісну сукупність всіх злочинів, вчинених на певній території за відповідний період часу. В Україні відповідне явище стає загально-соціальним, що охоплює практично усі верстви населення та сфери життя. Відповідна масовість зумовлює збільшення частки латентних злочинів від загальної їх кількості.

А. П. Закалюк визначає латентну злочинність як частку «злочинності, що становить сукупність злочинів різних видів, які вчинені, але з різних причин не стали предметом передбаченого законом реагування у вигляді порушення кримінально-процесуального провадження та притягнення винних у їхньому вчиненні до відповідальності». Поширення даного явища ставить під сумнів реальність прагнення розвитку України як соціально-правової держави. Адже явище латентної злочинності апіорі має бути максимально мінімізовано, як одним із факторів що найбільш негативно впливає на процес соціально-правового формування держави.[4] Найбільш поширеними серед них є економічні злочини, вчинені з метою матеріального збагачення (крадіжки, шахрайства, заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем тощо).

Постає питання в чому ж причини такої тенденції?

Дати чітку відповідь досить складно, в першу чергу це зумовлено тим, що повністю оцінити масштаби явища і сферу поширення фактично не можливо. Однак можна визначити певні фактори, які сприяють розвитку даного явища.

Головним серед них буде загальний добробут в суспільстві, населення змушене вчиняти злочини в силу відсутності елементарних засобів існування.

Ще одним фактором є відсутність покарання за вчинене правопорушення, держава фактично не може реалізувати одну з основних функцій – захистити своїх громадян. Органи та посадові особи, що мали б займатись цим, самі ж нерідко вчиняють злочини, латентність який є неймовірно високою.[8]

Характерною тенденцією, що негативно характеризує нашу державу є те, що збільшується латентність насильницьких злочинів, та інших де є явні наслідки, потерпілі, в той час як в інших державах,

зокрема Єврозоюзу, де теж озвучуються прагнення соціально-правового розвитку тенденції повністю протилежні. Це може свідчити лише про, що шляхи досягнення мети в Україні є вкрай не ефективними.

Є досить велика кількість способів, що могли б мінімізувати латентну злочинність, це зокрема:

- виховання громадян в дусі високої правосвідомості та законослухняності;
- широке проведення правової пропаганди серед, населення з метою підвищення його правосвідомості і правової культури;
- вдосконалення законодавства;
- вдосконалення статистичного обліку та звітності;
- забезпечення гарантій захисту свідків і потерпілих;
- усунення необ'єктивності, неповноти статистичних показників про фактичну злочинність, підвищення вимогливості до додержання порядку, ведення статистичного обліку, шляхом посилення контролю над ним;
- підняття рівня професіоналізації працівників правоохоронних органів, зміцнення їх матеріальної бази;
- систематичне проведення аналітичної роботи з визначення кількісно-якісних характеристик злочинності, виявлення повної кримінологічної характеристики особи злочинців;[7]

Однак основним завданням держави, що дозволить зменшити як загальну кількість злочинів, так і латентних є підвищення добробуту населення, що є однією з фундаментальних умов формування соціальної держави, а також забезпечення неухильне дотримання і гарантування прав і свобод громадян, що дозволить охарактеризувати Україну, як правову державу.

Отже, наявність такого соціального явища, як латентна злочинність, постійне збільшення кількості відповідних злочинів не може характеризувати Україну, як соціально-правову державу. Навіть більше, така ситуація повністю не відповідає тим прагненням, що активно озвучуються керівництвом нашої держави. І нажалі в контексті розвитку ситуації, найбільш дієвим способом боротьби із латентною злочинністю, і в свою чергу формування України в демократичному руслі, як соціально-правової держави є лише бажання до змін самих громадян, зміні ментального сприйняття відношення до себе, та держави.

Список використаних джерел:

1. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. – К.: ВІРА-Р; Дакор, 2000. – 506 с.
2. Гумін О. М. Проблема латентності насильницької злочинності: шляхи вирішення // Університетські наукові записки Хмельницького університету управління та права : часопис / Хмельницький університет управління та права. – Хмельницький, 2009. – Вип. 2 (30). – С. 226 — 231.
3. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та інші; За ред. В.В. Копейчикова. — Стер. вид. — К: Юрінком Інтер, 1999. — 320 с. — Бібліогр.
4. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3 кн. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. Кн. 1: Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. — 424 с.
5. Конституція України : [зі змін. та допов., внесеними Законом України від 21.02.2014 № 742-VII]. — Харків : Фактор, 2014. — 118 с.
6. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, С.Б. Гавриш та ін.; За заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. — К.: Концерн “Видавничий дім “Ін Юре”, 2003.
7. Кримінологія: Навчальний посібник / О. М. Джу́жа, В. В. Василевич, О. Г. Колб та ін.; За заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О. М. Джу́жи. — К.: Атіка, 2010. — 312 с.
8. Оболенцев, В. Ф. Латентна злочинність: проблеми теорії та практики попередження/ В. Ф. Оболенцев. — Х.: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2005. — 128с.

**Князев Юрій Вікторович, курсант 2-го курсу ННІ № 3 НАВС;
Науковий керівник :Завальний А. М.,
завідувач кафедри теорії держави і права НАВС, кандидат юридичних наук, доцент**

ВИДАТНИЙ ШЛЯХ АКАДЕМІКА ВОЛОДИМИРА ВОЛОДИМИРОВИЧА КОПЄЙЧИКОВА

Провідні вчені-правознавці другої половини ХХ століття ретельно досліджували питання захисту прав і свобод людини, ставлячись до нього як до підґрунтя всієї законодавчої системи. Одним із таких